

Jókai Pavilonja a Párizsi világkiállításon

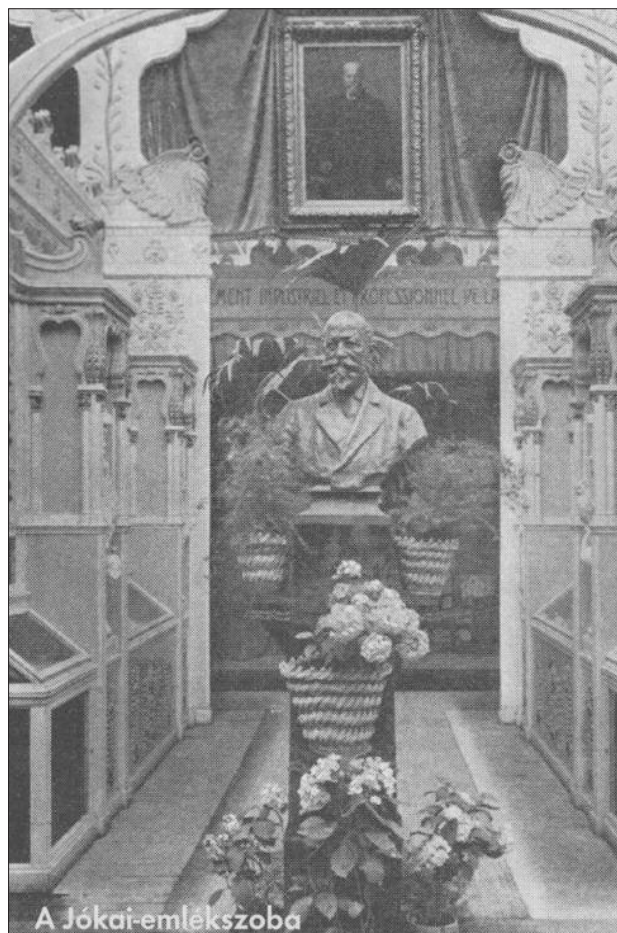
Weltler Ildikó

Jókai Mór portréja
(Barabás Miklós tusrája, 1854)

Jókai 200 emlékévéhez érdekes adalékként kínálkozik a nagy magyar mesemondó szereplése az 1900-as párizsi világkiállításon. A korabeli lapok sorra beszámoltak arról, hogy a hetvenöt éves Jókai Mór ifjú feleségével, Nagy Bellával 1900 május végén Párizsba utazott, hogy részt vegyen a világkiállításon. A magyar oktatásügyet bemutató osztályon külön fülkét kapott az életműve, ahol többek között a Révai Testvérek díszkiadásában állították ki a műveit, amely nyomdászati nagydíjat kapott. A francia írók legjava díszvacsorákat rendezett a tiszteletére, Párizs sztárként fogadta a külföldön is elismert és népszerű magyar írófejedelmet.

Az első híradás *Jókai-szoba a párisi kiállításon* címmel a Pesti Naplóban jelent meg, így harangozva be az eseményt: „A világkiállítás magyar csoportjában külön termet rendeznek be, amelyben csak Jókai irodalmi működését fogják mutatni. Kiállítják ott a nagy költő összes munkáit díszkötésben, még pedig a magyar eredetin kívül a világ mindama nyelvein is, melyekre Jókait lefordították. Azonkívül bemutatják itt amaz albumokat, üdvözlő iratokat és emléktárgyakat, melyeket Jókai Mór ötvenéves írói jubileumára kapott. A hivatalos magyar katalógus számára most írja Jókai Magyarország ismeretetését. A katalógus négy nyelven fog megjelenni. Május közepén különben az ősz költő feleségével együtt szintén elmegy Párisba a kiállítás megtekintésére.”

A Jókai-emlékszoba

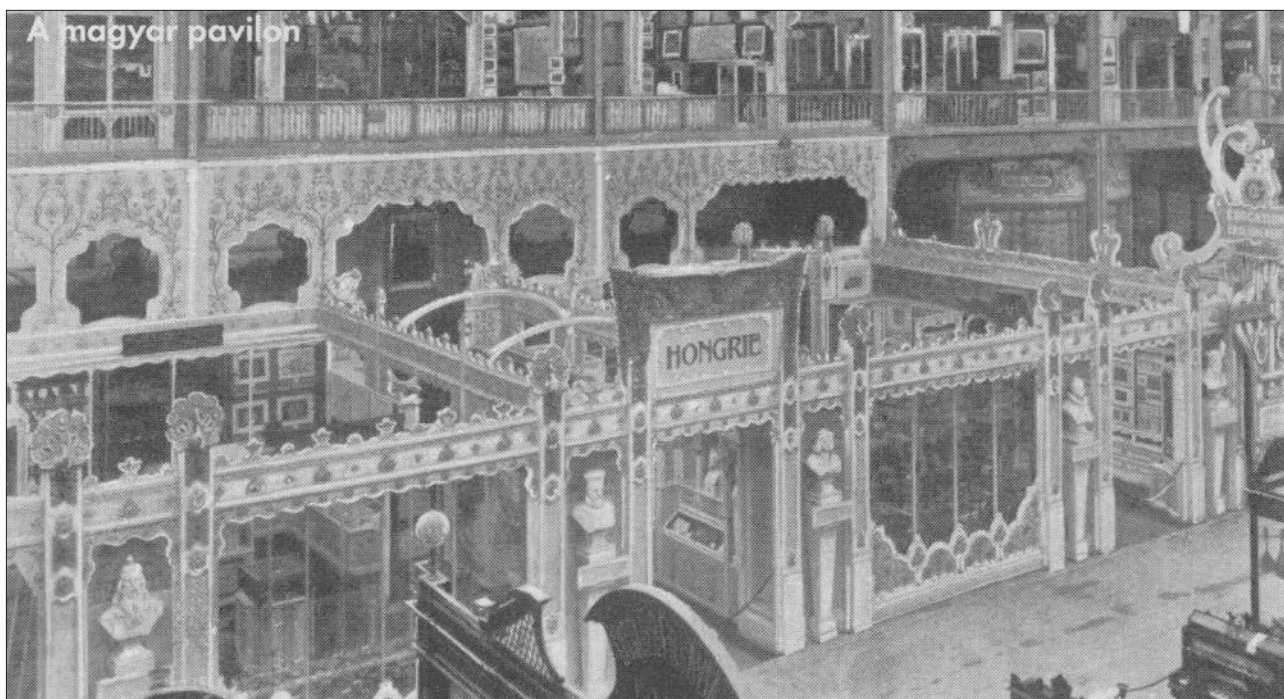
A párizsi világkiállítás főkapuja

A Pesti Napló hasábjain a hazai olvasóközönség továbbra is rendszeresen tájékozódhatott a párizsi fogad-

tatásról. „Parisból táviratozták, hogy a magyar kolónia tegnap este Jókai Mór és neje tiszteletére bankettet ren-

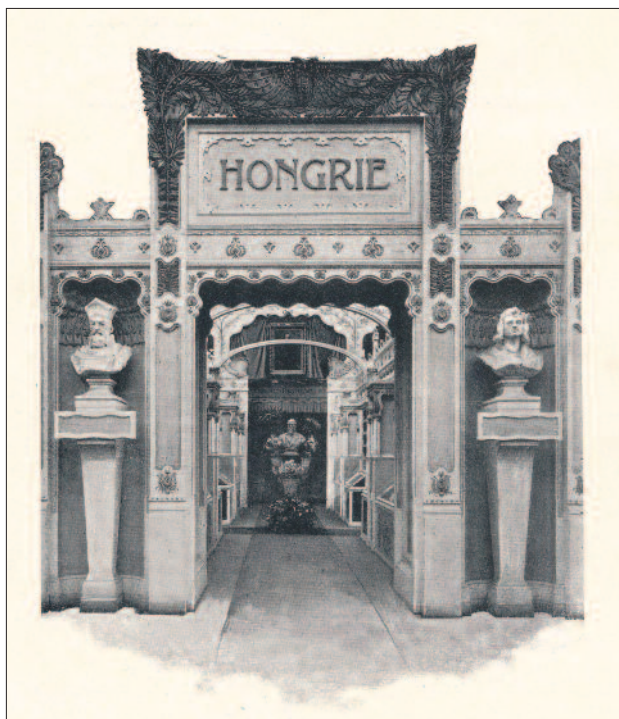

Az 1900-as párizsi világkiállítás

A magyar pavilon

dezett, melyre a francia sajtó számos tagját is meghívta. Jókai maga három felköszöntőt mondott: egyet magyar nyelven a párisi magyarokra, egyet franciául a francia újságírókra. Végül harmadik felköszöntője a francia hölgyeknek szólott. A társaság cigányzenész mellett éjfé-

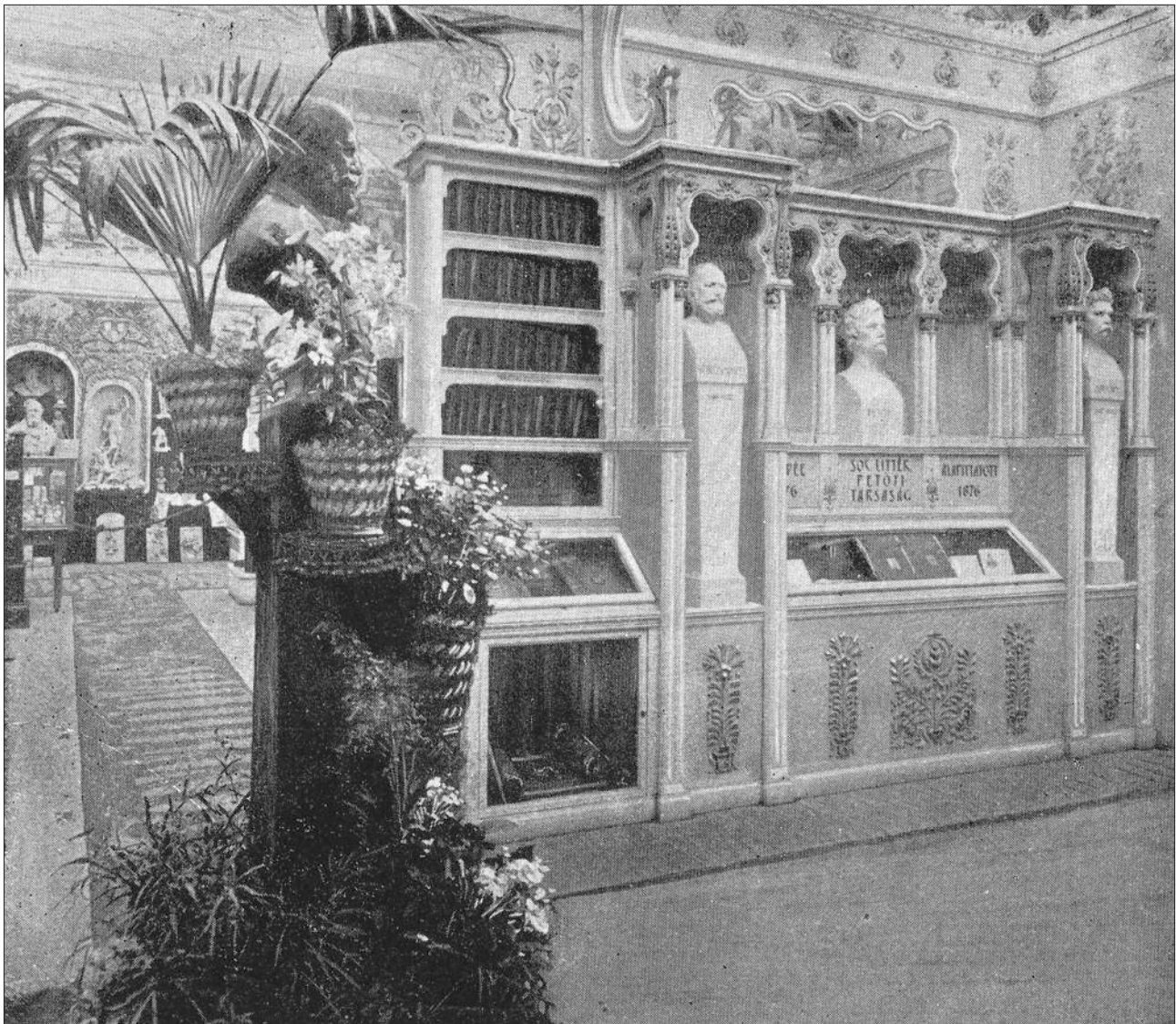

A kiállítás egész területének képe

lig jó hangulatban maradt együtt” – olvasható az 1900. június 3-ai lapszámban. Június 9-én pedig ezt írták: „A párisi kiállítás magyar osztályának egyik legérdekesebb látványossága a Jókai-szoba, ahol a nagy költő összes munkái és az összes európai nyelven megjelent fordításai láthatók. Helyes gondoskodás a kormánybiztosság részéről, hogy a Jókai-szoba minden látogatója egy kis füzetet kap, melyben Jókai élete és működése van megírva élénken és színesen, méltóképp Jókai nagy nevéhez. A francia nyelven írt kis füzet dr. Molnár Géza munkája. Jókai rövid életrajzán kívül benne van Jókai műveinek teljes bibliográfiája, az összes megjelent fordításoké is”.

„Jókai Mór ma kihallgatáson volt Loubet elnöknel s a napokban hazaérkezik Budapestre. Hír szerint a fővárosi írók és hírlapírók a vasúti pályaháznál ünnepiesen fogadják” – írta a Pesti Napló 1900. június 14.-ei száma. Majd egy nappal később: „Jókai Mórt ritka ünneplésben részesítették a legkiválóbb francia írók, mikor nemrég ne-jével Párisba időzött. Az ünneplés egyik legszebb megnyilvánulása volt az, hogy a Société des Gens-de-Lettres de France tiszteletbeli tagjává választotta és aranyérmel készítettet, melyre ezt vésették: Hommage & Maurice Jókai”.

A magyar megjelenést gazdag fényképanyaggal mutatta be egy korabeli kiadvány (*Magyarország a párisi világkiállításon – 1900*). E kötetben néhány fényképpel illusztrálva így írják le a Jókai-szobát: „A kapuk és vitrinák közötti mélyedésekben a magyar tudomány és közművelődés hat történelmi alakjának mellszobrai

A magyar pavilon irodalmi kiállításának részlete

voltak piedestálon elhelyezve. Ezek: Szent István, Mátyás király, Werbőczy, Balassa Bálint, Pázmány Péter, Bethlen Gábor. A bemenet szűk sikátorában jobbról a Petőfi Társaság, vele szemben balra a Kisfaludy Társaság volt jelképesen bemutatva. Az előbbinek vitrinája felett középen Petőfi, tőle jobbra Arany, balra Vörösmarty mellszobra. Ugyanílyen elrendezéssel a baloldalon Kisfaludy Károly, Bessenyei és Kazinczy mellszobrai. A magyar szépirodalmat feltüntető ezen kis területről léptünk a Jókai-fülkébe, melynek közepén állott a magyar szépirodalom büszkeségének, nagy regényírónkak mellszobra élővirágokkal díszítve. A négy üveges szekrényben és könyvvállványokon a költő eredeti és ide-

gen nyelvekre lefordított munkáinak, továbbá díszokleveleinek és emléktárgyainak gazdag és érdekes kiállítása.”

Egy 1925-ös összeállítás *négyszáznyolc* Jókai-fordítást, idegen nyelvű kiadást számolt össze. Angolul harminckilenc, németül százötven, lengyelül negyvenkilenc, olaszul tizenhárom, franciául nyolc, finn nyelven tizenhét, észt nyelven tizenöt, svédül tizenhat, cseh nyelven huszonhárom, szlovákul huszonhárom Jókai-mű jelent meg ez idő alatt.

Másodközlés: Megjelent a *Lyukas Óra* 2025/9. számában. A kiadó és a szerző engedélyével.